

# הרעיון המסדר: ניצחון תחילה

written by מאיר בן שבת | 29.05.2025

קשה לעקוב אחר הרשימה המתארכת של הסוגיות הפתוחות שעל סדר היום המדיני-ביטחוני של ישראל.

בראש הרשימה- **איום הגרעין האיראני והחשש מהסכם רע** שיושג במעורבות ממשל טראמפ, הסכם -שישאייר בידי איראן את הפוטנציאל להתגרען, יחלץ אותה מהמצוקה המדינית והכלכלית ובה בעת יציב משקולות על רגלי ישראל בפעילות נגדה.

אחריה או באותה שורה מבחינת דחיפותה, היא **סוגיית המלחמה בעזה ושיחרור החטופים. האיום מצד החות'ים** שהפך לחלק משיגרת חיינו ? נדחק לאחור רק משום שיש לו מענה סביר בטווח המיידי -יכולות ההגנה האווירית ובטווח שאחריו ? בהיותו כרוך בסוגיית הלחימה בעזה. השלכותיו הכלכליות לא קלות אך גם לא בלתי נסבלות.

**אחריהן, המצב בסוריה** והבטחת האינטרסים הישראליים בזירה זו, לרבות הנוכחות וחופש הפעולה הביטחוני. זאת, על רקע התקרבותו של ג'ולאני למערב והמגעים לביסוס משטרו ולשיקום סוריה.

**לצד זאת, המצב בלבנון** על רקע מהלכי ממשל עאון לפירוק החיזבאללה ושאר הפלגים הלבנוניים מהנשק שבידיהם, תוך הצגת הנוכחות הישראלית בדרום-המדינה כאבן נגף בדרך להגשמת חזון זה.

**מעל כל אלה, המבט הרחב על ההזדמנויות והאתגרים בעקבות השינוי במאזן הכוחות האזורי** , על רקע מלחמת חרבות ברזל, המשא ומתן עם איראן, מגמותיה של תורכיה והסיכומים מביקורו של טראמפ .

**ברשימת הסוגיות המדיניות, הסחף האירופי נגד ישראל**, שמתרחש למרות הממשל האמריקני הפרו-ישראלי, תופס מקום משמעותי. דאגותיה של ישראל בהקשר לכך, אינן רק מפני היוזמות להגבלת הסחר הביטחוני ושיתופי הפעולה הכלכליים והמדעיים עימה, אלא גם מהחייאתו המהירה של פיתרון שתי המדינות ומהלחץ הגובר לקידומו. **הוועידה הסעודית-צרפתית שתתקיים בניו יורק, בין 17 ל-20 ביוני** בהשתתפות מדינות רבות, אמורה לספק בימה משמעותית לשיווק הרעיון הזה.

בראש כל אלה, **סוגיית היחסים עם הבית-הלבן**. לתחושה כי טראמפ נע קדימה בקידום האינטרסים האמריקניים מבלי לתת לעמדותיה של ישראל את המשקל הראוי להן, כבת הברית האסטרטגית של ארה"ב, נוספת כעת גם שתיקתו של הממשל מול הגל העכור הנושב מאירופה כלפי ישראל. ועליהם גם החשש כי בעקבות הקשיים הניצבים בפניו להצגת הישגים מדיניים

(במלחמה בין רוסיה לאוקראינה) או פנימיים (עקב הבלמים המשפטיים שהורמו על יוזמותיו בתחומי הסחר וההגירה), הוא יהיה עלול לרכז את עמדות הפתיחה המתואמות עם ישראל, כדי להניע יוזמות ולהגיע להסכמים.

מספרם הרב של הנושאים ומורכבותם הרבה, הנובעת בין השאר מזיקות הגומלין שביניהם, מאיצים בדרך-כלל את החיפוש אחר "רעיון מסדר", שמארגן ומנחה את התהליך המחשבתי ואת מכלול הפעולות של גורמי המערכת. על כך בדיוק בונות צרפת ושותפותיה בקהילה הבינלאומית ובעולם הערב, כשהן מציגות את יוזמתן להרגעת האזור. הן מניחות בפני ישראל רעיון בעל חמישה מרכיבים: סיום המלחמה, הכרה במדינה פלסטינית; רפורמות בשלטון הפלסטיני; פירוק חמאס מנשקו והדרתו המוחלטת מכל צורת ממשל, נורמליזציה ושילוב אזורי של מדינת-ישראל. לדידן, הסכמה לרעיון הזה יחד עם הסכם גרעין שיושג בין ארה"ב לאיראן, ידכאו את מוקדי האלימות הפעילים ויובילו את האזור כולו לעידן חדש.

את האיומים בנוגע למחירים שישראל עלולה לשלם אם תסרב לכך אין צורך להזכיר. אנו מקבלים להם תזכורת כמעט מידי יום, מצד מנהיגים שונים.

באשר לתמורות שמוצעות לה, אם תלך בנתיב הזה, שמענו על חלקן בהצהרות שניתנו במהלך ביקורו של הנשיא טראמפ במדינות המפרץ. נשיא אינדונזיה, פראבואו סוביאנטו, הוסיף גם הוא משלו כשהצהיר השבוע כי ארצו תהיה מוכנה לנרמל את יחסיה עם ישראל ולקיים עימה קשרים דיפלומטיים <sup>2</sup> אם בירושלים יכירו במדינה פלסטינית.

אין להתכחש ליתרונותיה של יוזמה. למרות זאת, אסור להתפתות לכך.

ישראל אינה יכולה לסיים את המלחמה בעזה בלי להשיג את כל המטרות שהגדירה. ההצעה להחזיר את אספקת הסיוע ההומניטארי לעזה דרך האו"ם, הצעה ששולבה במתווה העדכני שהגיש ויטקוף לשיחרור החטופים, מלמדת על השפעתו הרבה של המהלך הזה על מעמד חמאס. לא יהיה נכון להושיט לאירגון הטרור את חבל ההצלה שיוציא אותו מהבור בו הוא נמצא. ישראל צריכה להובילו למצב שבו יסכים לשיחרור כל החטופים, בתמורה להסדר שלא ימנע ממנה להשלים את כל שאר מטרותיה.

המחשבה כי ניתן יהיה לחולל שינוי מהותי ברצועת עזה רק ע"י החלפת הממשל, מתעלמת מהאחיזה העמוקה שיש לאידיאולוגיה החמאסית ולאנשי התנועה, בקרב האוכלוסיה.

אכן, המצוקה הקשה ברצועה והתנהלות אירגון חמאס כלפי בני עמו, חילצה לא פעם ביטויים אותנטיים של מחאה ותרעומת כלפיו, אך גם כעת חמאס הוא גורם הכוח המרכזי ברצועה, וכל עוד זה כך, כל גורם שלטוני זולת צה"ל, לא יוכל להמרות את פיו ורק יספק לו את החסות ואת הכסות לשיקום המהיר של יכולותיו.

אשר לחידוש העיסוק ברעיון המדינה הפלסטינית, קשה להבין אם זוהי נאיביות או התכחשות

למציאות. לבעלי הזיכרון הקצר כדאי להזכיר שהרשות הפלסטינית של אבו מאזן היא זו שקיבלה לידיה את השלטון בעזה ואת האחריות על כל שטחי הרצועה לאחר ההתנתקות. אותה "רשות" הפסידה לחמאס בבחירות לפרלמנט ואנשיה ששרדו מיהרו להימלט ממנו. אותה "רשות" נשענת ביו"ש על כידוני צה"ל ומתקשה למלא את תפקידיה אפילו בשטחים שבאחריותה. ועוד לא דיברנו על מאבקה בישראל, ועל תמיכתה העקיפה בטרור והאדרת המחבלים. מי שמעלה כיום את רעיון המדינה הפלסטינית מעדיף להתכחש לנתוני הסקרים העדכניים שמצביעים גם כיום על תמיכה רחבה בחמאס ובהחלטתו לצאת למלחמה בישראל, על התכחשות למעשי הזוועה שבוצעו ב-7 באוקטובר, על השאיפה הרחבה למימוש זכות השיבה ועל תמיכה בעימות מזויין ובאינתיפאדה נגד ישראל כדי לקדם את היעדים הפלסטינים. מי שמעלה את רעיון המדינה הפלסטינית כפתרון לבעיות הנוכחיות, לא הפנים את תרומתו של הרעיון הזה להיווצרותן.

ניצחון בעזה והסרת האיום האיראני צריכים להיות מרכיבים מרכזיים ברעיון המסדר בהתנהלותה של ישראל. את השפעתה במרחב האזורי היא תשיג מתוך עוצמה ולאחר הכרה שכבר קיימת אצל חלק ממנהיגי האזור, כי ניצחונה חשוב גם לעתיד מדינותיהן, לנוכח האתגרים והאיומים במרחב הזה. ישראל חייבת לרתום את הממשל האמריקני לגישה זו. לא לפני שהיא בעצמה תאמץ אותה במלאה.

התפרסם במקור ראשון, בתאריך 30.05.2025.